

თავი 6

კონფრონტის და ანალიზის ინსტრუმენტები

**ანგარიშების დათვალიურება (ნაშთები, ბრუნვები, ბარათი,
სახეობები)**

ყოველი გატარება გარკვეულ ცვლილებას ახდენს ანგარიშებზე. ვნახოთ, რა ცვლილებები გამოიწვია ანგარიშებზე, ჩვენს მიერ წინა თავში შესრულებულმა გატარებებმა. ამისათვის, გამოიძახეთ ანგარიშთა გეგმა. იხილავთ ეკრანს:

ასახვის ნომერი	დოკ.	დასახელება	000-000-000	000-000-000	რაოდენობა	ასახვა
1000	5.56	0000000000000000	7.0000			
1100	5.56	6200000000000000	1.0000			
1110	5.56	6200000000000000 ასახვა	1.0000			
1120	5.56	6200000000000000 ასახვა	6.0000			
1200	5.56	12345678901234567890	6.0000			
1210	5.56	12345678901234567890 ასახვა	6.0000			
1210.3	5.56	12345678901234567890 ასახვა	4.0000			
1210.4	5.56	12345678901234567890 ასახვა	2.0000			
1220	5.56	12345678901234567890 ასახვა				

როგორც ხედავთ, თავიდანვე გააქტიურებულია ბარათი “სასტარტო ნაშთები”, სადაც ანგარიშებზე დასმული სასტარტო ნაშთები უცვლელია. აირჩიეთ ბარათი “ნაშთები”:

ასახვის ნომერი	დოკ.	დასახელება	000-000-000	000-000-000	რაოდენობა	ასახვა
1000	0000000000000000	14.256.00	330.00			
1100	6-5980 00000000	6-5980 00000000	330.00			
1110	6-5980 00000000	6-5980 00000000 ასახვა	330.00			
1200	9500000000000000	9500000000000000 ასახვა	8.006.00			
1210	9500000000000000	9500000000000000 ასახვა	8.006.00			
1210.3	12345678901234567890	12345678901234567890 ასახვა	6.000.00			
1210.4	12345678901234567890	12345678901234567890 ასახვა	2.0000			
1400	8000000000000000	8000000000000000 ასახვა	70.00			
1410	8000000000000000	8000000000000000 ასახვა	70.00			
1410.4	8000000000000000	8000000000000000 ასახვა	70.00			
1430	8000000000000000	8000000000000000 ასახვა	70.00			
1430 0000	8000000000000000	8000000000000000 ასახვა	70.00			
1600	სასტარტო ასახვა	6.660.00				
1610	სასტარტო ასახვა	6.660.00				
1610.1	სასტარტო ასახვა	6.590.00				
1610.1.1	სასტარტო ასახვა	6.500.00				
1610.1.1.1	სასტარტო ასახვა	2.100.00	700.00	3.000		
1610.1.1.2	სასტარტო ასახვა	1.800.00	900.00	2.000		
1610.1.1.3	სასტარტო ასახვა	2.600.00	866.67	3.000		
1610.1.2	სასტარტო ასახვა	80.00	4.00	20.00		
1610.1.2.1	სასტარტო ასახვა	80.00	4.00	20.00		
1610.2	სასტარტო ასახვა	80.00	4.00	20.00		
1610.2.00	სასტარტო ასახვა	478.80				

როგორც ეკრანზე ხედავთ, ანგარიშებზე ასაჭულია შესრულებული გატარებების შედეგად მიღებული საბოლოო მდგომარეობა. აგრეთვე ხედავთ, რომ ეკრანის ზედა მარჯვენა ნაწილში მონიშნულია ველი “ვალუტა” და გააქტიურებულ ველში ზის ლარის აბრევიატურა. რაც ნიშნავს, რომ ეკრანზე გამოტანილია მხოლოდ ლარში შესრულებული გატარებების საბოლოო ნაშთები. სხვა ვალუტაში შესრულებული გატარებების ნაშთების სანახავად, ზემოთ აღნიშნული ველის გასწრივ - ღილაკის დახმარებით უნდა აირჩიოთ სასურველი ვალუტა. რის შემდეგაც ეკრანზე იხილავთ, თქვენს მიერ არჩეულ ვალუტაში შესრულებული გატარებების შედეგებს. ხოლო იმ შემთხვევაში თუ ამასთან ერთად გინდათ დაინახოთ, ამ შედეგების ექვივალენტური ნაშთებიც (ეს ნაშთები გამოითვლება გატარებების შესრულების დროს მითითებული კურსების მიხედვით), ამისათვის, ეკრანის მარჯვენა ქვედა კუთხში უნდა მონიშნოთ ველი “**ექ:**”:

ID	Description	Date	Amount	Type	Total
36629180	0000000000000000	2003-05-06	0.00	0000000000000000	0.00
1000	0000000000000000	1.0000	1.0000		
1200	0000000000000000	1.0000	1.0000		
3000	0000000000000000	1.0000	1.0000		
3100	0000000000000000	4,842.79	8,823.87		
3110	0000000000000000	4,842.79	8,823.87		
3110 3	0000000000000000	4,842.79	8,823.87		
		1.000.00	4.842.79	1.830.00	8.823.87

ერთდროულად ყველა ვალუტაში შესრულებული გატარებების შედეგებს ნახავთ ნაშთების ნაერთ უწყისში. ამისათვის, უნდა მონიშნოთ ველი “**ნაერთი**”:

ID	Description	Date	Amount	Type	Total
36629180	0000000000000000	2003-05-06	0.00	0000000000000000	0.00
1000	0000000000000000	15.445.07			
1100	0000000000000000	330.00			
1110	0000000000000000	330.00			
1200	0000000000000000	9,185.07			
1210	0000000000000000	8,000.00			
1210 3	0000000000000000	1234567891-J	6,006.00		
1210 4	0000000000000000	4567891230-d	2,000.00		
1220	0000000000000000	1,179.07			
1400	0000000000000000	70.00			
1410	0000000000000000	70.00			
1410 4	0000000000000000	70.00			
1430	0000000000000000	70.00			
1430 0001	0000000000000000	70.00			
1600	0000000000000000	6,600.00			
1610	0000000000000000	6,600.00			
1610 1	0000000000000000	6,580.00			
1610 1 1	0000000000000000	6,500.00			

ამ შემთხვევაში, პროგრამა, სხვადასხვა ვალუტაში შესრულებული გატარებების შედეგებს გაჩვენებთ ბაზურ ვალუტასთან მიმართებაში, გატარებების თარიღებისთვის დაფიქსირებული კურსების მიხედვით.

ხოლო თუ თქვენ მონიშნავთ ველს “**ბრუნვის საბოლოო ნაშთი კრისკურსით**”, მის გვერდით გააქტიურდება ველი, სადაც შეგეძლებათ აირჩიოთ ის ვალუტა, რომელშიც გაინტერესებთ ეკრანზე გამოტანილი ნაშთები, მაგალითად, **USD**. ამ შემთხვევაში პროგრამა ნაშთებს გაჩვენებთ ვალუტის მიმდინარე კურსის მიხედვით:

ID	Description	Date	Amount	Type	Total
36629180	0000000000000000	2003-05-06	0.00	0000000000000000	0.00
1000	0000000000000000	8,406.20			
1100	0000000000000000	181.32			
1110	0000000000000000	181.32			
1200	0000000000000000	5,046.74			
1210	0000000000000000	4,394.90			
1210 3	0000000000000000	1234567891-J	3,000.00		
1210 4	0000000000000000	4567891230-d	1,000.00		
1220	0000000000000000	647.84			
1400	0000000000000000	36.46			
1410	0000000000000000	36.46			
1410 4	0000000000000000	36.46			
1430	0000000000000000	36.46			
1430 0001	0000000000000000	3,059.34			
1600	0000000000000000	2,059.24			
1610	0000000000000000	1,615.56			
1610 1	0000000000000000	1,615.56			

ყველა ზემოთ მოყვანილ ეკრანზე არის კიდევ ველი “**პროექტი**”, რომელშიც აცტომატურად მითითებულია “**შთ.ნიგნი**”. ეს პროექტი თავიდანვე ჩადებულია პროგრამაში. ჩვენი შემთხვევისთვის პროექტის

შეცვლა არ არის საჭირო, რადგანაც ჩვენი ყველა გატარება მარტო “მთწიგნი” - სთვის არის შესრულებული. მაგრამ, როგორც წინა თავში აღვნიშნეთ, სისტემა გაძლევთ საშუალებას შეასრულოთ გატარებები სხვადასხვა პროექტისთვის და საბოლოო შედეგებიც შეგიძლიათ იხილოთ, როგორც ცალკეული პროექტებისთვის, ასევე ერთდროულად რამოდენიმე ან ყველა პროექტისთვის (სხვადასხვა პროექტების შექმნა და გატარებების შესრულება დაწვრილებით განხილულია მე-8 თავში “პროექტები”).

ნაშთების ეკრანში განხილულ ყველა ველს: “ვალუტა”, “ნაერთი”, “ექვ-”, “ბრუნვის საბოლოო ნაშთი კროსურსთ” და “პროექტი”, ეკვიმოთ მოყვანილ ეკრანებშიც იგივე დანიშნულება აქვთ.

ნაშთების ეკრანზე, როგორც აღნიშნეთ, ანგარიშებზე ასახულია საბოლოო მდგომარეობა. მაგალითად, ანგარიშზე 1610 - საქონელი, ნაშთი ლარებში არის - 6660. თუ დაგაიწერეთ ამ ნაშთის ან სხვა რომელიმე ანგარიშის ნაშთის გაშიფვრა, ამისათვის, უნდა აირჩიოთ ბარათი “ბრუნვები”:

კრიტიკული ნაშთები									
კრიტიკული ნაშთი	საშუალება	მოცული	მოცული	მოცული	საშუალება	საშუალება	საშუალება	მოცული	მოცული
1000	გამოყენება	7,000.00	14,200.00	5,900.93	8,449.07	19,449.07			
1100	განვითარება	1,000.00	70.00	1,400.00	1,330.00		330.00		
1200	განვითარება	6,000.00	3,838.00	650.93	3,195.07	9,195.07			
1210-123457891 - 2	გამოყენება	6,000.00	2,006.00		2,006.00	6,000.00			
1210-123457891 - 2	გამოყენება	2,000.00				2,000.00			
1220	გამოყენება		1,820.00	650.93	1,179.07	1,179.07			
1400	გამოყენება		2,006.00	2,076.00	70.00		70.00		
1410	გამოყენება		2,006.00		2,006.00				
1410-სა „ბაზარი“	გამოყენება				70.00	70.00		70.00	
1430	გამოყენება				70.00				
1600	გამოყენება				6,660.00				
1610	გამოყენება				6,660.00				
1610-სა „ბაზარი“	გამოყენება				6,590.00				
1610-სა „ბაზარი“	გამოყენება				6,590.00				
	1610-სა „ბაზარი“				6,500.00				
	1610-სა „ბაზარი“				6,500.00				

ამ ეკრანიდან შეიძლება იმის გარკვევა, რომ 1610 ანგარიშზე, მითითებული დიაპაზონისთვის, საწყისი ნაშთი არ ყოფილა, შემდეგ იყო სადებულო ბრუნვა - 8340 ლარი, ხოლო საკრედიტო ბრუნვა - 1680 ლარი, და რადგანაც სადებულო ბრუნვა მეტი იყო, საბოლოოდ დარჩა სადებულო ნაშთი 8340-1680=6660 ლარი. აქედან გამომდინარე ბრუნვები გვაჩვენებს ჯამურ ინფორმაციას. თუ დაგაიწერეთ ანგარიშის რამოდენება ანგარიშზე ეს ჯამი, ამისათვის, უნდა მონიშნოთ ეს ანგარიში და აირჩიოთ “ბარათი”:

თარიღი	მართვის მიზანი	მართვის მიზანი	მართვის მიზანი	მართვის მიზანი	მართვის მიზანი	მართვის მიზანი	მართვის მიზანი	მართვის მიზანი	მართვის მიზანი
2.01.2006	საქონელი	საქონელი	საქონელი	საქონელი	საქონელი	საქონელი	საქონელი	საქონელი	საქონელი
24.02.2006	2 3110 3	შპ „კორ“	4	160.00		160.00			
25.02.2006	4 3110 3	შპ „კორ“	4	2,400.00		2,560.00			
26.02.2006	3 7210 3	შპ „კორ“	4	1,800.00		4,360.00			
26.02.2006	5 1610 1 2 0004	შპ „კორ“	4	1,600.00		2,840.00			
26.02.2006	5 1610 2 0004	შპ „კორ“	3	80.00		2,760.00			
26.02.2006	88496 3110 3	შპ „კორ“	4	1,800.00		4,560.00			
26.02.2006	88496 3110 3	შპ „კორ“	4	2,100.00		6,660.00			
1.01.2007	საშთო			8,340.00		1,680.00		1,680.00	

ამ ეკრანზე უკვე დეტალურად არის მოცემული, თუ რა გატარებები შესრულდა მოცემულ ანგარიშზე, რომელ ანგარიშებთან ჰქონდა კორესპონდენცია, რა თარიღებში და ყოველი შესრულებული გატარების შემდეგ ნაზარდი ჯამის სახით როგორი საბოლოო შედეგი იქნა მიღებული.

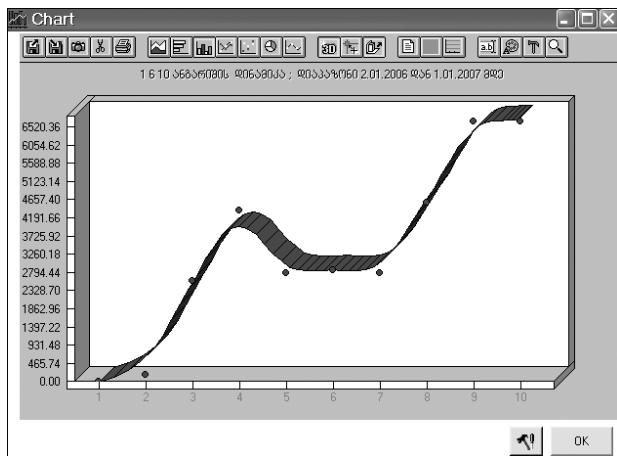
თუ ფინანსურ ნაშთებთან ერთად გაინტერესებთ ანგარიშის რაოდენობრივი ნაშთებიც, ამისათვის, ეკრანის ქვედა მარჯვენა ნაწილში უნდა მონიშნოთ ველი “სასაქონლო ბრუნვები”. რის შემდგაც ეკრანზე გამოჩინდება დამატებითი ველები, სადაც მოცემული იქნება ანგარიშის რაოდენობრივი ბრუნვები.

ველში “ანგარიში”, ლილავებით ან შეგიძლიათ აირჩიოთ სხვა რომელიმე, თქვენთვის სასურველი ანგარიში, რის შემდეგაც ეკრანზე იხილავთ ამ ანგარიშის ბარათს.

ანგარიშის ბარათის ეკრანის ინსტრუმენტების პანელზე, მოცემულია ახალი გატარების დამატების, არსებულის კორექტირების და წაშლის ლილავები. რაც გულისხმობს, რომ აქაც შეიძლება ახალი გატარებების შესრულება, არსებულის კორექტირება და წაშლა იგივენარად, როგორც ძირითადი გატარებების ეკრანზე. ოღონდ, გათვალისწინეთ, რომ ამ ეკრანზი ახალი გატარების დამატება, შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გატარების სადებულო ან საკრედიტო ველში მონაწილეობს ბარათის ანგარიში. მაგალითად, ჩვენი შემთხვევისთვის, გატარების სადებულო ან საკრედიტო ველში უნდა მონაწილეობდეს 1610 ანგარიშის რომელიმე ქვეანგარიში. სხვა შემთხვევისთვის პროგრამა არ მოგცემთ ამ ეკრანში გატარების შესრულების საშუალებას.

ანგარიშის ბარათის ეკრანის ქვედა ნაწილში გაჩნდა ლილავი -

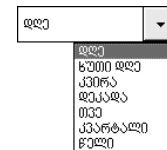
 რომლის არჩევითაც ეკრანზე იხილავთ არჩეული ანგარიშის ბარათის გრაფიკულ სახეს:

ეკრნის ზედა ნაწილში მოთავსებული ღილაკების საშუალებით შეგიძლიათ შეცვალოთ გრაფიკის ფორმა, განზომილება და სათაური. ეკრანიდან გამოსასვლელად დაჭირეთ **OK** - ს.

“ბარათი” - ს არჩევის შემდეგ აგრეთვე შეამჩნევდით, რომ ეკრანზე გამოჩენდა სხვა ბარათებიც: “ორდერი”, “ანგარიშის ამონანერი” და “საბალანსო ანგარიშის ბარათები”. “ორდერი” - ს არჩევით იხილავთ ეკრანს:

ამ შემთხვევაში, პროგრამა გაჩვენებთ ანგარიშის 1610, დეტალურ საბოლოო შედეგებს, დაჯამებულს და დალაგებულს ერთი დღის ჭრილში, რადგანაც ეკრანზე ისრით ნაჩვენებ ველში მითითებულია “დღე”. მაგრამ, თქვენ შეგიძლიათ - ღილაკის დახმარებით აირჩიოთ სხვა დიაპაზონი:

რის შემდეგც პროგრამა გაჩვენებთ ანგარიშის ორდერს, არჩეული დიაპაზონის ჭრილში.

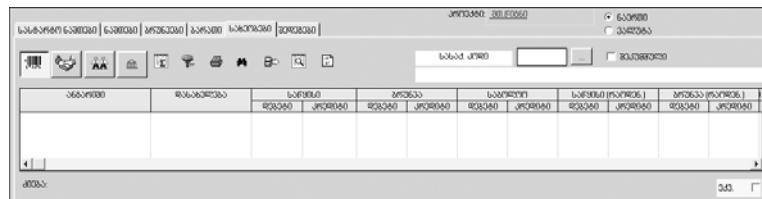
თუ აირჩევთ ბარათს “ანგარიშის ამონანერი”. ეკრანზე იხილავთ 1610 ანგარიშის ამონანერს, სადაც ეკრანის ზედა ნაწილში იქნება მოცემული ამ ანგარიშის მოკორესპონდენტო ანგარიშების დეტალური საბოლოო ნაშთები, ხოლო ეკრანის ქვედა ნაწილში, ნაზარდი ჯამის სახით მიღებული საბოლოო ნაშთები:

ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ აირჩევთ ბარათს “საბალანსო ანგარიშის ბარათები”, იხილავთ ეკრანს:

სადაც, ეკრანის ზედა ნაწილში მოცემულია ტიპიური ბრუნვითი უწყისი, ხოლო ქვედა ნაწილში 1610 - ის ქვეანგარიშებზე, თითოეული ბრუნვის დეტალური გაშიფრა.

მიღებული ნაშეთებიდან ჩანს, რომ მაგალითად, საქონელი - ფაქსის ქაღალდი, გვაჯვს საწყობშიც - 2 ყუთი 80 ლარის ლირებულების და მაღანიაშიც - 2 ყუთი 80 ლარის ლირებულების. მაგრამ არ ჩანს მისი საერთო ლირებულება და რაოდენობა. ცხადია, მოცემულ შემთხვევაში მარტივად შეიძლება ამ რიცხვების შეკრება და ჯამის გამოანგარიშება, მაგრამ ეს გზა მოუხერხებელია იმ შემთხვევაში, როცა სასაქონლო ანგარიშების რაოდენობა დიდია და ერთი და იგივე საქონელი გახსნილია რამდენიმე ანგარიშზე (მაგალითად, რამოდენიმე საწყობის და მაღანიის შემთხვევაში).

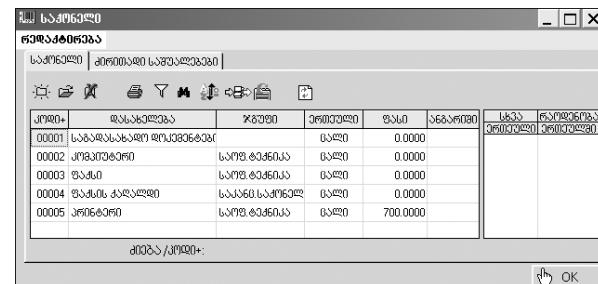
ასეთი შემთხვევებისთვის, პროგრამაში არის შემოწმების დარღვევა, რომლის არჩევის შემდეგ იხილავთ ეკრანს:

როგორც ხედავთ, ეკრანის ზედა მარჯვენა ნაწილში განლაგებულია პროგრამაში არსებული ოთხივე სახეობის შესაბამისი ლილაკები:

- სასაქონლო სია, - ორგანიზაციების სია, - კადრების სია,

- ბანკების სია. აქედან გამომდინარე, ეს ეკრანი ერთნაირად გამოიყენება ოთხივე სახეობის ანგარიშებისთვის. თავიდანვე გააჭტიურებულია სასაქონლო ანგარიშის ლილაკი, ამას ადასტურებს კიდევაც ეკრანის მარჯვენა ზედა ნაწილში მდებარე ველი “სასაქ-კოდი”. დააჭირეთ მის გვერდით მოთავსებულ ლილაკს - , რის შემდეგაც იხილავთ სასაქონლო სიას:

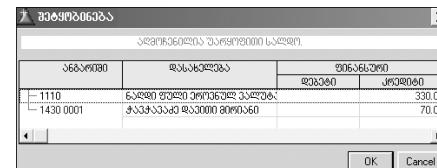

რადგან ჩვენი მაგალითისთვის გვაინტერესებს საქონელი - ფაქსის ქაღალდი, მონიშნეთ იგი და დააჭირეთ ლილაკს - . იხილავთ ეკრანს:

სადაც, უკვე ნათლად ჩანს მთლიანობაში რა მდგომარეობაა არჩეულ საქონელზე. ანუ რამდენი ფაქსის ქაღალდია ცალ-ცალკე საწყობში და

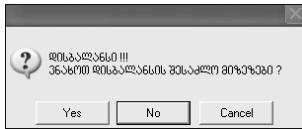
ხოლო ანგარიშთა გეგმის პირვანდელ მდგომარეობაში დასაბრუნებლად კულავ აირჩიეთ ანგარიშების სის შეკუმშვის ღილაკი და გადანიშნეთ ველი “გაჩერენოთ ანგარიშების მხოლოდ ბოლო დონეები”.

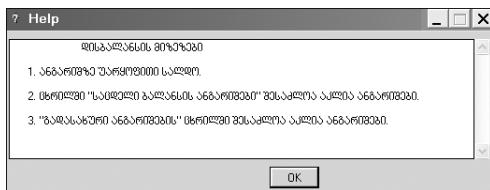
საცდელი ბალანსი

ანგარიშთა გეგმაში ბოლო ბარათია “შედეგები”, რომელის საშუალებითაც შეგიძლიათ ნახოთ თქვენი საბუღალტრო ოპერაციების შედეგად გამოყენების საცდელი ბალანსი და მოგება-ზარალის უწყესის.

პირველ რიგში პროგრამა გაჩერენებთ საცდელ ბალანსს. თუ იგი სათანადოდ არის აწყობილი და გატარებებშიც ყველაფერი წესრიგშია, მაშინვე იძლევა სწორ შედეგს. მაგრამ, თუ რაიმე მიზნის გამო, მაგალითად, დარღვეულია ბალანსი ან შესრულებულია უარყოფითი სალდოს გატარებები, ჯერ ეკრანზე გამოვა შეტყობინება ამის შესახებ:

დისპალანის შესაძლო მიზეზების გასარკვევად უნდა დააჭიროთ Yes - ს. იხილავთ ეკრანს, სადაც მოცემული იქნება ეს მიზეზები:

ამ ინფორმაციის გაცნობის შემდეგ, თქვენ უნდა შეეცადოთ აღმოფხვრათ ყველა მიზეზი, რის შემდეგაც პროგრამა ყოველგვარ შეტყობინებების გარეშე გაჩერენებთ სწორ შედეგს.

სწორედ ერთ-ერთ ასეთ შემთხვევასთან გვაქვს საქმე მოცემულ მომენტში. ჩვენს მიერ ნინა თავში შესრულებული ოპერაციების შემდეგ, თუ აირჩიეთ ბარათს “შედეგები”, გამოვა შემდეგი შეტყობინება:

ამ ეკრანიდან გამომდინარეობს, რომ 1) სალაროდან გადაგვიხდია 330 ლარით მეტი თანხა, ვიდრე რეალურად სალაროში გვქონდა. 2) სანამ ანგარიშებალდებული პირი დააბრუნებდა ვალს 70 ლარს, მანამდე მასზე არ იყო შესრულებული თანხის გაცემის იპერაცია.

თუ მოცემულ ეკრანზე დააჭირო OK - ს. იხილავთ შესრულებული ოპერაციების შედეგად მიღებულ სტანდარტული ფორმის საცდელ ბალანსს:

ანგარიშთა სამსახური	მიზანი	რეალური გადაგვიხდი	მიზანი
ანგარიშთა სამსახური	330.00	330.00	330.00
1110 საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის სამსახური	-330.00	0.00	0.00
1430 0001 საჯარო გამოყენების მიზანი	70.00	70.00	70.00

როგორც ეკრანზე ხედავთ, უარყოფითი სალდოს თანხები, ანგარიშებზე ზის მინუს ნიშნით.

ზემოთ მოყვანილ ეკრანზე - ლილავის დახმარებით შეგიძლიათ გაეცნოთ ინსტრუქციას, თუ როგორ მიღება პროგრამაში საცდელი ბალანსი:

როგორც ინსტრუქციიდან გამომდინარეობს, საცდელი ბალანსი მიიღება პროგრამაში არსებული სამი ცხრილის საფუძველზე: საცდელი ბალანსის ანგარიშები, ამ ცხრილში ანგარიშების დამატება ან წაშლა უნდა მოხდეს თქვენს (მომხმარებლის) მიერ. ანგარიშები დაჯგუფებულია კატეგორიების მიხედვით, რომელიც მუქი შრიფტით არის გამოყოფილი. ოქენე შეგიძლიათ ახალი კატეგორიის დამატება და წაშლა დამოუკიდებელი სარგებლივი არაუგვიანესობის მიერთ.

მოგვთქვათ "ასაცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემული ის ანგარიშები, რომელიც ნამდვირი ინსტენი საცდელი ბალანსი ანგარიშების გვარის გადასაცვლის გვარის ანგარიშების და კატეგორიების გარეშე არ ისახება "საცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემი, ამიტომ ამ ხერივზე ანგარიშების დამატება ან წაშლა უნდა მოხდოს მიერთ.

მოგვთქვათ "ასაცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემული ის ანგარიშების გვარის გადასაცვლის გვარის ანგარიშების და კატეგორიების გვარის გარეშე არ ისახება "საცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემი, ამიტომ ამ ხერივზე ანგარიშების დამატება ან წაშლა უნდა მოხდოს მიერთ.

მოგვთქვათ "ასაცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემული ის ანგარიშების გვარის გადასაცვლის გვარის ანგარიშების და კატეგორიების გვარის გარეშე არ ისახება "საცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემი, ამიტომ ამ ხერივზე ანგარიშების დამატება ან წაშლა უნდა მოხდოს მიერთ.

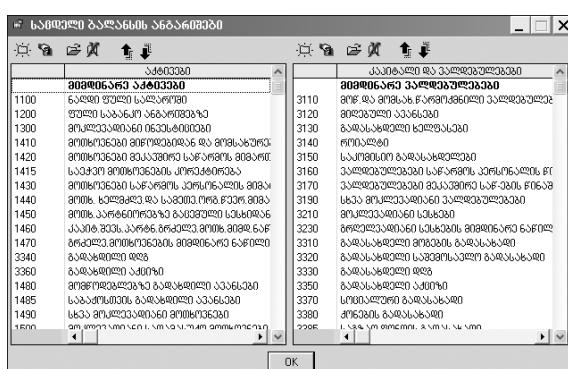
მოგვთქვათ "ასაცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემული ის ანგარიშების გვარის გადასაცვლის გვარის ანგარიშების და კატეგორიების გვარის გარეშე არ ისახება "საცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემი, ამიტომ ამ ხერივზე ანგარიშების დამატება ან წაშლა უნდა მოხდოს მიერთ.

მოგვთქვათ "ასაცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემული ის ანგარიშების გვარის გადასაცვლის გვარის ანგარიშების და კატეგორიების გვარის გარეშე არ ისახება "საცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემი, ამიტომ ამ ხერივზე ანგარიშების დამატება ან წაშლა უნდა მოხდოს მიერთ.

მოგვთქვათ "ასაცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემული ის ანგარიშების გვარის გადასაცვლის გვარის ანგარიშების და კატეგორიების გვარის გარეშე არ ისახება "საცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემი, ამიტომ ამ ხერივზე ანგარიშების დამატება ან წაშლა უნდა მოხდოს მიერთ.

მოგვთქვათ "ასაცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემული ის ანგარიშების გვარის გადასაცვლის გვარის ანგარიშების და კატეგორიების გვარის გარეშე არ ისახება "საცდელი ბალანსი ანგარიშები" მოცემი, ამიტომ ამ ხერივზე ანგარიშების დამატება ან წაშლა უნდა მოხდოს მიერთ.

საცდელი ბალანსის ანგარიშები. ამ ანგარიშების ნახვა შეგიძლიათ ღილაკით -

როგორც ხედავთ, პროგრამაში უკვე სტანდარტულად არსებობს ანგარიშები, რომელიც მოხვდებიან საცდელ ბალანსში იმ შემთხვევაში, თუ მათზე იქნება რამე ნაშთი. ეკრანის მარცხენა მხარეს მოთავსებულია აქტივის ანგარიშები, ხოლო მარჯვენა მხარეს - პასივის. მაგრამ,

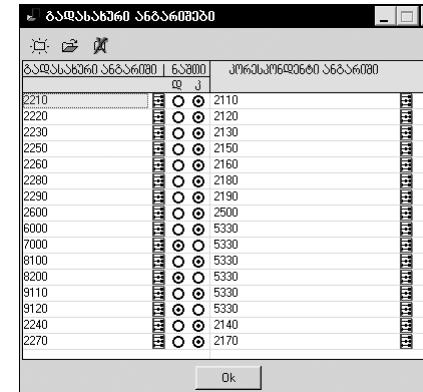
გაითვალისწინეთ, რომ ანგარიშთა გეგმაში ახალი ანგარიშის დამატება ან წაშლა "საცდელი ბალანსის ანგარიშები" ავტომატურად არ აისახება. ამიტომ, ამ ცხრილში ანგარიშების დამატება ან წაშლა უნდა მოხდეს თქვენს (მომხმარებლის) მიერ. ანგარიშები დაჯგუფებულია კატეგორიების მიხედვით, რომელიც მუქი შრიფტით არის გამოყოფილი. ოქენე შეგიძლიათ ახალი კატეგორიის დამატება ღილაკით - , ხოლო

ანგარიშის დამატება ღილაკით - . ახალი კატეგორიის ან ანგარიშის დამატების შემდეგ, იგი გაწნდება სიის ბოლოში, რომლის გადაადგილებას საჭირო ადგილზე შესძლებოდება ღილაკით - . აგრეთვე, არ ხართ შეზღუდული არსებული ჩანაწერების კორექტირებაში და წაშლაში, რომლებსაც შესაბამისი ღილაკით.

გაითვალისწინეთ ის, რომ ზემოთ განხილული ღილაკი აქტივისა და პასივის მხარეებისთვის გამოიყენება ცალ-ცალკე. მაგალითად, თუ ანგარიშის დამატება გინდათ აქტივის მხარეს, მაშინ შესაბამისად უნდა ისარგებლოთ ეკრანის მარცხენა მხარეს მოთავსებული დამატების ღილაკით. ხოლო პასივის ანგარიშის დასამატებლად მარჯვენა მხარეს მოთავსებული ანგარიშის დამატების ღილაკით.

ეკრანიდან გამოსასვლელად დაჭირეთ ღილაკს **OK**.

გადასახური ანგარიშები. ამ ანგარიშების ნახვა შესძლებოდება აირჩევთ ღილაკის - :

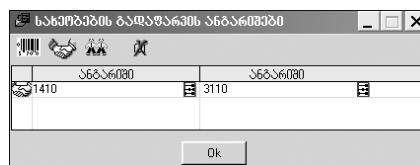

სწორედ ამ ცხრილის საფუძველზე სრულდება ანგარიშების გადახურვის ვირტუალური გატარებები. ანუ ცხრილის მარცხენა ნაწილში განლაგებულია ის ანგარიშები, რომელთა ნაშთიც არ უნდა შევიდეს საცდელ ბალანსში. ხოლო მარჯვენა ნაწილში ის ანგარიშები, რომელიც თაც უნდა მოხდეს მათი გადახურვა. მაგალითად, ცვეთის ანგარიშები (ხედავთ, რომ მონიშნულია მათი საკრედიტო ნაშთი), განთავსებულია მარცხენა მხარეს. ხოლო მათ გასწროვ მარჯვენა მხარეს მოთავსებულია ძირითადი საშუალებების ანგარიშები. გადახურვა მოხდება შემდეგი პრინციპით: სისტემა სანამ საცდელ ბალანსს დააფორმირებდეს, შეამოწმებს, არის თუ არა 22 ანგარიშის სუბანგარიშებზე საკრედიტო ნაშთი. თუ იპოვის ახეთ ნაშთს, ვირტუალურად შესარულებს გადახურვის გატარებას (ანუ რეალურად ეს გატარება არ მოხდება) 21 ანგარიშის შესაბამისი სუბანგარიშებით. გატარებას ექნება სახე:

დაბეჭდი	კრედიტი	თარიღი
22XX	21XX	22XX ანგარიშის საკრედიტო ნაშთი

ისევე როგორც საცდელი ბალანსის ანგარიშების ეკრანში, აქაც შესძლებთ ახალი ანგარიშების დამატებას, არსებულის კორექტირებას და წაშლას შესაბამისი ლილაკებით.

სახეობების გადაფარვის ანგარიშები. ამ ანგარიშების ნახვას შესძლებთ ლილაკით - :

სადაც, უკვე დამატებულია დებიტორებისა და კრედიტორების გადაფარვის ანგარიშები. აქვე შეიძლება დანარჩენი სახეობების ანგარიშების დამატება, შესაბამისი ლილაკებით. სახეობების ანგარიშების გადაფარვის ცხრილი მოქმედებს შემდეგნაირად: საცდელი ბალანსის დაფორმირებამდე, სისტემა მოძებნის გადაფარვის ცხრილში მითითებულ ანგარიშებზე ერთნაირი კოდის და დასახელების ქვეანგარიშებს და უდიდეს ნაშთს გამოიყლებს უმცირესს, ხოლო სხვაობას შეიტანს საცდელ ბალანსში.

მაგალითად, ეკრანზე მოყვანილი ჩანაწერი მოქმედებს შემდეგნაირად: ერთი და იგივე ორგანიზაციის შეიძლება გახსნილი იყოს ერთდროულად, როგორც 1410, ისე 3110 ანგარიშებზე. რაც ნიშნავს, რომ ეს ორგანიზაცია ჩვენთვის ხან დებიტორია (მაგალითად, რეალიზატორი), ხან კრედიტორი (მაგალითად, მომწოდებელი). თუ ირივე ქვეანგარიშზე არის ნაშთები, დაუშვათ, 1410-ის ქვეანგარიშზე არის 700 ლარი, ხოლო 3110-ის ქვეანგარიშზე - 300 ლარი. პროგრამა საცდელი ბალანსის დაფორმირებამდე, 1410-ის ნაშთს გამოიყლებს 3110-ის ნაშთს და საცდელ ბალანსში შეიტანს აქტივის მხარეს 400 ლარს.

ეკრანიდან გამოსასვლელად უნდა დააჭიროთ **OK** - ს.

როგორც საცდელი ბალანსის ინსტრუმენტების პანელიდან ჩანს, პროგრამა საშუალებას გაძლიერ დაბეჭდოთ მიღწეული საცდელი ბალანსი ღილაკით - . ხოლო ღილაკით - , შეგიძლიათ ექსპორტით გაიტანოთ ბალანსი **EXCEL** - ში.

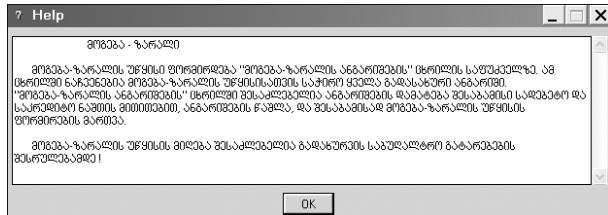
მოგება-ზარალი.

მოგება-ზარალის უწყისი პროგრამაში საცდელი ბალანსის ანალიგიურად მიღლება. ანგარიშთა გეგმაში უნდა აირჩიოთ ბართით “შედეგები”, ხოლო საცდელი ბალანსის მიღლების შემდეგ აირჩიოთ ბარათი “მოგება-ზარალი”, რის შემდეგაც ეკრანზე იხილავთ მოგება-ზარალის შევსებულ ფორმას:

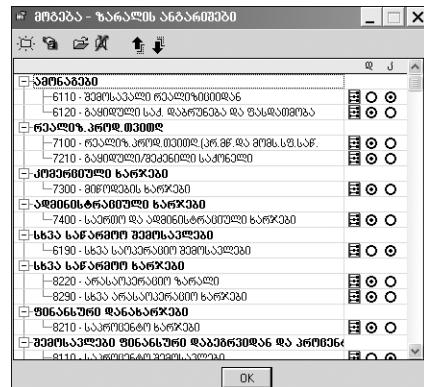
სასახლო ნაშთი	საბილი	პროცენტი	სარაობი	სახვათი	გეგმა
1410	1,600.00	1,700.00	3110	1,600.00	1,700.00
					100.00
					343.

ამ ეკრანიდან გამოიდინარეობს, რომ ჩვენს მიერ მე-5 თავში შესრულებული ოპერაციების შედეგად გვაქვს მოგება - 100 ლარი.

სისტემაში მოგება-ზარალის მიღების ინსტრუქციას შეგიძლიათ გაეცნოთ ღილაკის - საშუალებით, რომლის არჩევითაც მიიღებთ ეკრანს:

როგორც ხედავთ, მოგება-ზარალის უწყისი ფორმირდება “მოგება-ზარალის ანგარიშების” ცხრილის საფუძველზე. ამ ანგარიშების გადაღების დროის განვითარება და განვითარება არა მომავალი პროცესია. ამ ანგარიშების გადაღების დროის განვითარება და განვითარება არა მომავალი პროცესია. ამ ანგარიშების გადაღების დროის განვითარება და განვითარება არა მომავალი პროცესია.

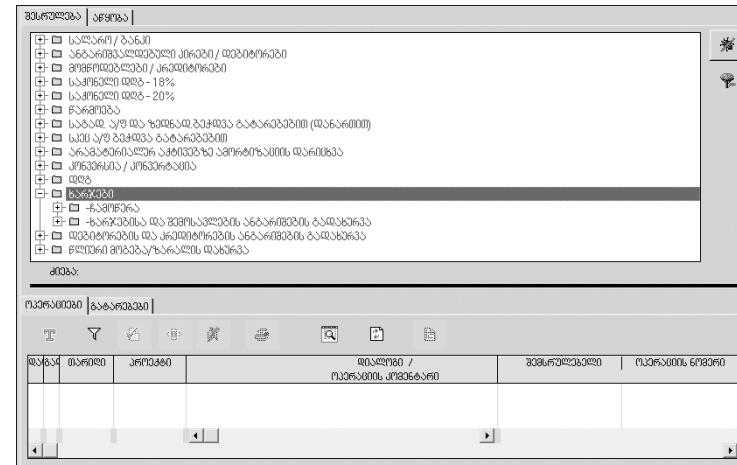
აქაც, როგორც ხედავთ, უკეთ არსებობენ ის სტანდარტული ანგარიშები, რომლებიც უნდა მოხვდნენ მოგებე-ზარალის უწყისში. აგრეთვე, ისევე როგორც საცდელ ბალაში, აქაც შეგიძლიათ დაამატოთ ახალი დაჯგუფების დასახელება ღილაკით - ხოლო ახალი ანგარიში ღილაკით - .

ახალი კატეგორიის ან ანგარიშის დამატების შემდეგ, იგი გაჩნდება სიის ბოლოში, რომლის გადადგილებას საჭირო ადგილზე შესძლებთ ღილაკით - ხოლო არსებული

დაჯგუფების კორექტირებას და არა საჭირო ანგარიშის ნაშლას შესძლებთ შესაბამისად ღილაკებით - და .

როგორც არაერთხელ აღვნიშეთ, საცდელი ბალაშის და მოგება-ზარალის უწყისების ფორმირებისას პროგრამა რეალურად არ ასრულებს გატარებებს. ამიტომ, რეალურად, როცა საჭირო გახდება საბოლოო ბალაშის შედგენ და მოგება-ზარალის გამოყვანა, ანგარიშებზე უნდა შესრულდეს ის გატარებით, რომლებსაც პროგრამა ვირტუალურად ასრულებს საცდელი ბალაშის შედგენის დროს. ცხადია, ამ გატარებების სათითაოდ შესრულება შრომითევეგადია. ამისათვის, პროგრამაში აწყობილია ოპერაციები, რომლებიც ავტომატურად ასრულებენ გადახურვის გატარებებს. კერძოდ, ესწინა: ხარჯებისა და შემოსავლების ანგარიშების გადახურვა, დებიტორების და კრედიტორების ანგარიშების გადახურვა, ნლიური მოგება-ზარალის დახურვა. ამ ოპერაციების ნახვა და შესრულება შეგიძლიათ სისტემაში არსებულ ე.წ. სამეურნეო ოპერაციებში. რომლის გამოძახებას შესძლებთ მირითადი ეკრანის ინსტრუმენტების

პარალელურ ღილაკით - “სამეურნეო ოპერაციების შესრულება / ანყობა Ctrl+3”:

ეკრანის ზედა ნაწილში განლაგებულია პროგრამაში აწყობილი სამეურნეო ოპერაციები. ჩვენს შემთხვევაში, ანუ ხარჯების და

შემოსავლების, დეპიტორების და კრედიტორების და მოგება-ზარალის გამოსაყვანად უნდა გამოიყენოთ ბოლო სამი ოპერატორი. რომლებიც უკვე რეალურად შეასრულებენ გადახურვის გატარებებს.

სამეურნეო ოპერატორების სხვა შესაძლებლობები კი დაწვრილებით განსილულია მე-12 თავში “სამეურნეო ოპერატორი”.

მემორიალური ორდერი

მემორიალური ორდერი არის ბრუნვების დაჯგუფება ოპერატორის ტიპის მიხედვით. გატარების შესრულების დროს ნომერი ენიჭება ბრუნვას და სისტემა საშუალებას იძლევა ეს ბრუნვები დაგანახოთ მემორიალური ორდერის ნომრის მიხედვით.

საჭირო მემორიალები ბრუნვებს ენიჭებათ გატარების დამატების დროს ველში “მემორიალი”.

თუ თქვენ ჩვენთან ერთად შეასრულეთ მე-5 თავში მოყვანილი გატარებები, შეამჩნევდით, რომ გარკვეული ტიპის გატარებებს პირობითად მივანიჭეთ სხვადასხვა მემორიალები. მაგალითად, ყველა სალაროსთან დაკავშირებულ გატარებას მემორიალი - 1, ბანკთან დაკავშირებულ გატარებებს - 3 და ა.შ.

ეს შემთხვევაში, როგორ დააჯგუფებს პროგრამა ბრუნვებს, გატარებაში მითითებული მემორიალების მიხედვით. ამისათვის, გატარებების ეკრანში აირჩიეთ ღილაკი - “მემორიალური ორდერი”. იხილავთ ეკრანს:

სადგური	არჩევის	სადგური	არჩევის	თარიღი
1000	მიმღებად აპრილი: 1000	მიმღებად აპრილი:	70.00 GEL	
3000	მიმღებად აპრილ: 1000	მიმღებად აპრილ:	1,400.00 GEL	
			1,470.00 GEL	

როგორც ხედავთ, ეკრანზე თავმოყრილია ყველა იმ გატარების

ბრუნვა, რომლებიც შესრულებული იყო მე-5 თავში № 1 მემორიალით, რადგანაც ველში “მემორიალი” მითითებულია - 1. სხვა მემორიალის სანახავად უნდა ისარგებლოთ ამ ველის ღილაკებით - .

აგრეთვე, ხედავთ, რომ ეკრანზე ჩანს მხოლოდ პირველი დონის ანგარიშები. ეს იმიტომ, რომ ველში “ანგარიშის დონე” მითითებულია

- 1. თუ ღილაკების - გამოყენებით ამ ველში მიუთითებთ, მაგალითად, 4-ს, ეკრანზე იხილავთ №1 მემორიალით დაჯგუფებულ მე-4 დონის ანგარიშებს:

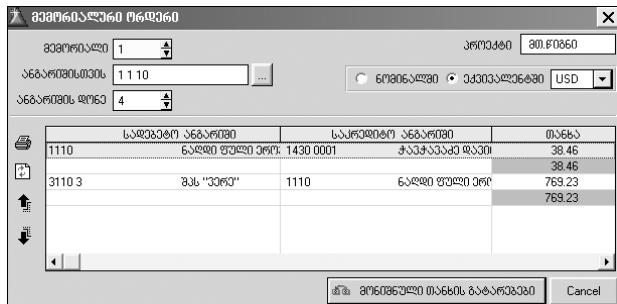
სადგური	არჩევის	სადგური	არჩევის	თარიღი
3110 3	შპს "ვენტ"	1110	ნაღდო ფული ენტ	1,400.00 GEL
1110	ნაღდო ფული ენტ: 1430 0001	3110	შავენაპ დაბი	70.00 GEL
				1,470.00 GEL

ყურადღება მიაქციეთ ველს “ანგარიშისთვის”. თუ ამ ველში მიუთითებთ, მაგალითად, ანგარიშს - 1110, მაშინ მემორიალი დაჯგუფდება ამ ანგარიშის სადებუტო და საყრედიტო ბრუნვების მიხედვით. ანგარიშის მითითებას შესძლებთ ღილაკით - , ხოლო შემდეგ დააჭირეთ ეკრანის განახლების ღიალს - . ეკრანზე იხილავთ:

სადგური	არჩევის	სადგური	არჩევის	თარიღი
1110	ნაღდო ფული ენტ: 1430 0001	3110	შავენაპ დაბი	70.00 GEL
3110 3	შპს "ვენტ"	1110	ნაღდო ფული ენტ	1,400.00 GEL
				1,400.00 GEL

როგორც ვთქვით, სისტემაში დაჯგუფა გატარებები 1110 ანგარიშის სადებუტო და სკრედიტო ბრუნვების მიხედვით.

ზემოთ მოყვანილი ყველა მემორიალური ორდერი ნაჩვენებია ლარში. თქვენ შეგიძლიათ იხილოთ იგი სხვა ვალუტაშიც. ამისათვის, უნდა მონიშნოთ ველი “ექვივალენტში” და ღილაკის - დაბმარებით აირჩიოთ სასურველი ვალუტა, მაგალითად, **USD**. ეკრანზე იხილავთ მემორიალურ ინდიკატორს, რომლის ყველა თანხა გადაყვანილი იქნება დოლარში, გატარების შესრულების თარიღის კურსით:

აქაც ისევე როგორც სხვა ეკრანებში შეგიძლიათ დაბეჭდოთ მემორიალური ორდერი ბეჭდვის ღილაკის - გამოყენებით. ორდერის ნაბეჭდ ფორმას ეწერა შემდეგი სახე:

გვერდი 1 ინდიკატორი USD-ში		შპ "ვინი-2005"		შპ "ვინი-2005"
		აღმატებით 2.01.2006 – 1.01.2007		
სადგური	ადგინიბეჭი	სადგური	ადგინიბეჭი	მახასიათი
1110	ნალი ფასი 0001	1430 0001	ჩავარვები დავი	38.46
			X180	38.46
3110 3	შპ "ვინი"	1110	ნალი ფასი 0001	769.23
			X180	769.23

თუ თქვენ მემორიალური ორდერის ეკრანში მონიშნავთ, რომელიმე თანხას და აირჩევთ ღილაკს - მონიშნული თანხის გათარებები, პროგრამა გაწვენებთ გატარებების ეკრანს, გაფილტრულს ამ თანხის გატარებებით.

ჭადრაკული უწყისი

ჭადრაკული უწყისის სანახავად გატარებების ეკრანში აირჩიეთ ღილაკი - “ჭადრაკული უწყისი F7”. იხილავთ ეკრანს:

არიგებები	1000	1100	1110	1200	1220	1400	
1000	1,184.62						7,830.77
1100	38.46						38.46
1110	38.46						38.46
1200		1,102.20					2,107.69
1210		1,102.20					1,102.20
1210 3		1,102.20					1,102.20
1220							1,005.49
1400							1,102.20
	3,190.62	769.23	769.23	357.65	357.65	1,140.66	

როგორც ეკრანზე ხედავთ, სადებუტო და სკრედიტო ანგარიშების გადაუვთანხმება მოთავსებულია ამ ანგარიშების საბოლოო ბრუნვები.

ეკრანში მარჯვნივ გადაადგილებას შესძლებთ ღილაკებით -   , რომელთაგან პირველი ღილაკის გამოყენებით გადაადგილდებით ერთი უჯრით, მეორეთი - ერთი გვერდით, ხოლო მესამე ღილაკით - დადგებით უწყისის ბოლო უჯრაზე. ეკრანში ქვემოთ გადაადგილებას შესძლებთ

ღილაკების - გამოყენებით. გადაადგილების პრინციპი აქაც იგივეა რაც წინა შემთხვევაში.

მოცემულ ეკრანზე ბრუნვები ნაჩვენებია **USD** - ში, რადგანაც მონიშნულია ველი “ექვივალენტში” და არჩეულია დოლარის აბრევიატურა. ვალუტის შეცვლას შესძლებთ ღილაკით - . ჩამოიშლება პროგრამაში არსებული ვალუტების სია, სადაც აირჩიეთ მაგალითად, ქართული ლარი, ხოლო თუ აგრეთვე მონიშნავთ ველს “ნომინალში”, ეკრანზე იხილავთ მხოლოდ სალარე ბრუნვებს:

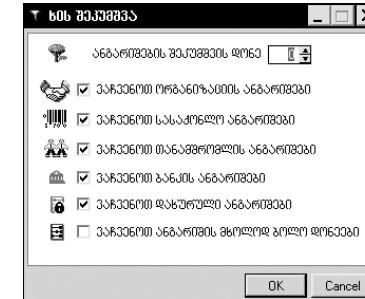
ყოველი სტრიქნის გასწრივ, ეკრანის მარჯვენა მხარეს, ნაჩვენებია ანგარიშების შესაბამისი სადეპტო ბრუნვების ჯამი. ხოლო ყოველი სვეტის ქვეით, ეკრანის ქვედა ნაწილში, ნაჩვენებია ანგარიშების საფრენიტო ბრუნვების ჯამი.

ჭადრაკულ უწყისში, ნებისმიერი ჯამური ციფრის გაშიფრა არის შესაძლებელი. მაგალითად, თუ დაჭროთ 1000 ანგარიშის საფრენიტო ბრუნვების ჯამს - 5156, ეკრანზე იხილავთ ყველა იმ გატარებას, რომელთა საფუძველზეც წარმოიშვა ეს რიცხვი:

ჭადრაკულ უწყისში დასაბრუნებლად კვლავ აირჩიეთ ღიალაკი - . ნებისმიერი ბრუნვის შესაბამისი გატარებების სანახავად კი უნდა მონიშნოთ თქვენთვის საინტერესო ბრუნვა და ისარგებლოთ ღიალაკით - მონიშნული თანხის გატარებით. ამ შემთხვევაშიც, ეკრანზე გამოჩნდება მხოლოდ ის გატარებები, რომელთა საფუძველზეც წარმოიშვა ეს რიცხვი.

ზემოთ მოყვანილ ჭადრაკული უწყისის ეკრანზე, ჩანს ყველა

დონის ანგარიში. თუ აირჩიეთ ღიალაკს - "ანგარიშების სის შეკუმშვა F10". იხილავთ ეკრანს:

სადაც ანგარიშების დონეების და სახეობების მანიპულირება შეგიძლიათ იგივე წესით, როგორც განვიხილეთ ანგარიშთა გეგმაში.

კელების "პროექტი" და "ანგარიში" გამოყენებას შესძლებთ იგივე პრინციპით, როგორც განვიხილეთ მემორიალურ ორდერში.

ჭადრაკული უწყისის დაბეჭდვა შეგიძლიათ ბეჭდვის ღილაკის - გამოყენებით. ნაბეჭდ ფორმას ექნება შემდეგი სახე:

კონტროლის და ანალიზის ინსტრუმენტები

დოკუმენტაციური პრეზენტაცია

დოკუმენტაციური ბრუნვა არის თანხების დაჯგუფება ოპერაციის დოკუმენტის ნომრის მიხედვით. გატარების შესრულებისას სისტემა გაძლიერებს საშუალებას აირჩიოთ, თუ რა ტიპის დოკუმენტით გსურთ შესარულოთ ესა თუ ის გატარება და რომელ დოკუმენტს დაუკავშიროთ იგი. რაც ჩვენ უკვე განვიხილეთ მე-5 თავის ქვეთავში “გატარებები დაკავშირებული დოკუმენტებით (პრეველადი დოკუმენტების გაძლოლა)”. გატარებების დოკუმენტის ნომრების მიხედვით დაჯგუფებული ბრუნვების სანახავად, გატარებების ეკრანში უნდა აირჩიოთ ღილაკი -

 "დოკუმენტაციური ბრუნვა (90 დღე) F8". ეკრანზე იხილავთ:

... დოკუმენტაციი ბრუნვა				
90 დღე				
დოკუმენტი 01.01.2006 30.05.2006 პრეველადი				
დოკუმენტი 01.01. 01.05. დაურღულება სახელი				
1 GEL 70.00 70.00	2 GEL 3.020.80 3.020.80	3 GEL 5.612.00 5.612.00	4 GEL 2.124.00 2.124.00	5 GEL 80.00 80.00
7 USD 1.000.00 1.000.00	8 DEM 700.00 700.00			
სა-04 789456 ახალია-გ GEL 3.900.00 1.400.00 2.500.00				
მიზან: Σ DEM 700.00 700.00				
Σ GEL 14,806.80 1,400.00 13,406.80				
OK Cancel				

როგორც ეკრანზე ხედავთ, სისტემაშ მართლაც დააჯამა გატარებების თანხები თითოეული დოკუმენტისა და ვალუტის მიხედვით. ჩვენს შემთხვევში გვაინტერესებს დოკუმენტის ნომრით - აა-04 789456 შესრულებული ოპერაცია. ამ დოკუმენტით შესრულებული იყო ორი გატარება, ხოლო შემდგომ დაფარული იყო თანხის ნაწილი - 1400 ლარი (იხილეთ მე-5 თავი), რაც ნათლად ჩანს მოცემულ ეკრანზე.

თუ მონიშნავთ ამ ჩანაწერს, ეკრანის მარჯვენა მხარეს გამოჩენდება თანხის დაფარვის ოპერაცია:

... დოკუმენტაციი ბრუნვა				
90 დღე				
დოკუმენტი 01.01.2006 30.03.2006 პრეველადი				
დოკუმენტი	მიზანი	მახასიათი	დაურღულება	სახელი
1 GEL	70.00	70.00	70.00	26.02.2006 6 ბა 1.400.00 GEL
2 GEL	3.020.80	3.020.80		
3 GEL	5.612.00	5.612.00		
4 GEL	2.124.00	2.124.00		
5 GEL	80.00	80.00		
7 USD	1.000.00	1.000.00		
8 DEM	700.00	700.00		
სა-04 789456 ახალია-გ GEL	3.900.00	1.400.00	2.500.00	
მიზან: Σ DEM 700.00 700.00				
Σ GEL 14,806.80 1,400.00 13,406.80				
OK Cancel				

ველის “დიაპაზონი” პირველი თარიღი ემთხვევა ანალიზური პერიოდის პირველ თარიღს, ხოლო მეორე თარიღში პროგრამა სვავს კომპიუტერის მიმღინარე თარიღს. აქედან გამომდინარე, პროგრამა დოკუმენტაციურ ბრუნვებს გაჩვენებთ მიმღინარე დღის მდგომარეობით.

ეკრანის ინსტრუმენტების პანელზე არის ღილაკი - **90 დღე**, რომლის გამოყენებითაც შეგიძლიათ აკონტროლოთ თანხის ის დაფარვები, რომელიც გადასცდა 90 დღეს. თუ თქვენ მითითებული დიაპაზონისთვის გამოიყენებთ ამ ღილაკს (დააჭირეთ მასზე, დაინახვთ, რომ იგი შეიცვლის ფერს), ეკრანიდან გაქრება ცველა ჩანაწერი. ეს იმიტომ, რომ ამ დიაპაზონში არ არის ისეთი თანხები, რომელთა დაფარვის ვადა გადასცდა 90 დღეს. რადგანაც ოპერაციები შესრულებული იყო დიაპაზონში 21.02.2006 - 27.02.2006, კერძოდ, დაკავშირებული დოკუმენტით საქონლის შექნის ოპერაცია შესრულდა 26.02.2006 - ში, ჩვენი შემთხვევისთვის მიმღინარე თარიღი კი არის 30.03.2006, ე.ი. 26.02.2006 - დან ჯერ არ გასულა 90 დღე.

თუ შეცვლით დიაპაზონის მეორე თარიღს, დააყენებთ, მაგალითად, 12.06.2006 - ს (თარიღის შესაცვლელად აკრიფეთ სასურველი თარიღი შესაბამის ველში ან ისარგებლეთ ღილაკით - **[...]**), ეკრანზე კვლავ გამოჩენდება ცველა ჩანაწერი. ანუ მითითებული დიაპაზონისთვის მთლიანი თანხის გადახდის ვადა გადასცდა 90 დღეს.

ბრძანების - **90 დღე** გამოსართავად, კვლავ უნდა დააჭიროთ მასზე “თაგვი” - ს მარცხენა ღილაკით.

ველს “ექვივალენტში” და ფილტრის ღილაკს აქცი იგივე დანიშნულება აქვს, რაც წინა შემთხვევებში.

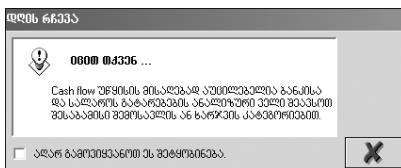
ხოლო დოკუმენტაციური ბრუნვის დაბეჭდვას შესძლებთ შესაბამისი ღილავით, რომლის ნაბეჭდ ფორმას აქვს შემდეგი სახე:

ღილავითი დოკუმენტი გრანტი გრ. 31/2005 პრიმორ 2.01.2006 - 30.08.2006				
ზოგ.	ტავი	თანხა	დაფარულას	სახელი
1		GEL	70.00	70.00
2		GEL	3,020.80	3,020.80
3		GEL	5,612.00	5,612.00
4		GEL	2,124.00	2,124.00
5		GEL	80.00	80.00
7		USD	1,000.00	1,000.00
8		DEN	700.00	700.00
88-04 789456	პრიმორ გრანტი	GEL	3,900.00	1,400.00 2,500.00
		თავი	დაფარული	
	26.02.2006 6	გრანტი	1,400.00 GEL	
		DEM	700.00	700.00
		GEL	14,806.80	1,400.00 13,406.80
		USD	1,000.00	1,000.00

ფულადისახსრების მოძრაობა (Cash Flow)

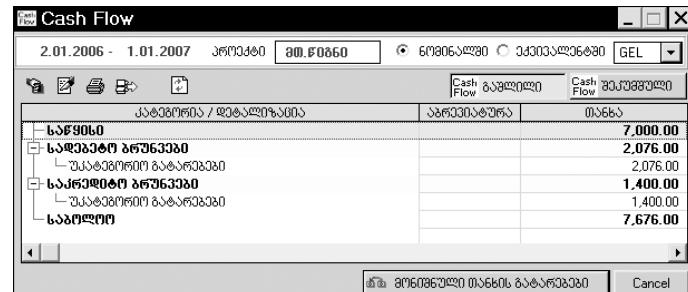
პროგრამა საშუალებას გაძლიერებთ თვალი გადატენოთ ფულადი სახსრების მოძრაობას. ამისათვის, პროგრამაში არის ფულადი სახსრების მოძრაობის უწყისი - Cash Flow, რომელიც ორგანიზაციაში შემომავალი და გამავალი ფულადი ნაკადების კატეგორიების მიხედვით დაჯგუფებას წარმოადგენს. მაგალითად, გაინტერესებთ სულ რამდენი თანხა შემოვიდა მყიდველებისან, რა თანხის გადასახადებია გადახდილი და ა.შ. მართალია, ამ ინფორმაციის მიღება შეიძლება ანგარიშების ნაშთებიდანაც, მაგრამ უფრო მოხერხებულია მათი ცალკე ფორმის სახით წარმოდგენა.

ფულადი სახსრების მოძრაობის უწყისის მისაღებად გატარებების ეკრანში უნდა აირჩიოთ ღილავი - **Cash Flow**. იხილავთ გაფრთხილების ეკრანს:

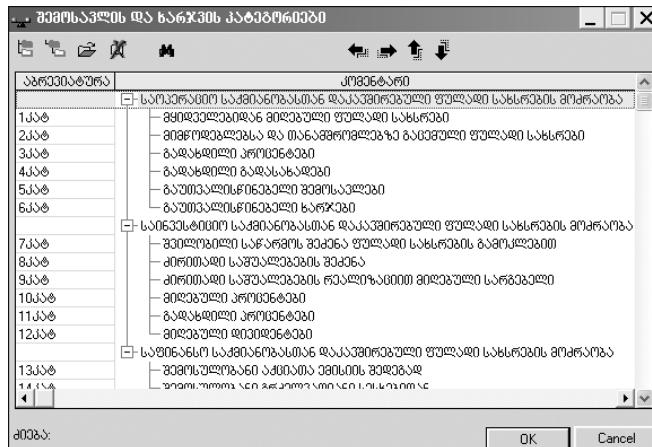
როგორც ეკრანზე კითხულობთ, ფულადი სახსრების მოძრაობის სრული უწყისის (დაჯგუფებული შემოსავლებისა და ხარჯვის კატეგორიების მიხედვით) მისაღებად აუცილებელია მითითებული იყოს შესაბამისი კატეგორიები თითოეული ისეთი გატარების ანალიზურ ველში, რომლებშიც მონაწილეობას ღებულობენ ფულადი სახსრების (სალაროს, ბანკის) ანგარიშები.

თუ გაფრთხილების ეკრანზე მონიშნავთ ველს “აღარ გამოვიყენოთ ეს შეტყობინება”, მომავალში Cash Flow - ს დაფორმირებისას ეს ეკრანი აღარ გამოვა. შემდეგ დააჭირეთ ღილავს - . ეკრანზე იხილავთ ფულადი სახსრების მოძრაობის უწყისს:

ველის “საწყისი” გასწვრივ მითითებულია სალაროსა და ბანკის საწყისი ჯამური ნაშთი. “სადებეტო ბრუნვები” - ს გასწვრივ სალაროსა და ბანკში მთლიანად შემოსული თანხები. “საკრედიტო ბრუნვები” - ს გასწვრივ კი სალაროსა და ბანკიდან მთლიანად გასული თანხები. თითოეული ჯამური ბრუნვის ქვეშ გაშიფრულია, რა კატეგორიის თანხებისგან არის მიღებული ეს ბრუნვები. მოცემულ მომენტში, ყველა ბრუნვა მოხვდა უკატეგორიობით გატარებებში. ანუ ეს ბრუნვები არ არის დაყოფილი კატეგორიების მიხედვით. ეს იმიტომ, რომ ამ შემთხვევაში სალაროს და ბანკის გატარებებში (რომლებიც შევასრულეთ მე-5 თაგში) არ არის მითითებული შესაბამისი შემოსავლის და ხარჯვის კატეგორიები.

პროგრამაში უკვე არსებობს ე.წ. შემოსავლის და ხარჯვის კატეგორიები. რომელთა ნახვას შესძლებთ ღილავით - .

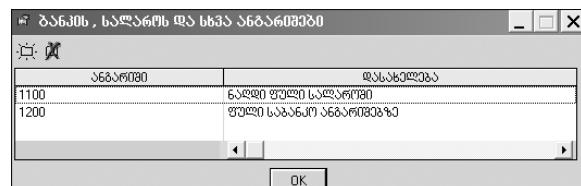

ამ კურანში შეგიძლიათ დაამატოთ ახალი კატეგორიები ღილაჟებით

- “მენიუ” და “ქვემენიუ”. აგრეთვე, გააკორექტიროთ ან წაშალოთ არსებული ჩანაწერი, მოძებნოთ სასურველი ან გადაადგილოთ საჭირო ადგილზე შესაბამისი ღილაჟით.

ეპრანიდან გამოსასვლელად დააჭირეთ **OK** - ს, თუ მასში შეიტანეთ ცვლილებები და გინდათ მათი დამასხოვება, ან **Cancel** - ს.

Cash Flow - ს უწყისში სალაროსა და ბანკის ანგარიშები თავიდანვე არის ჩადებული. ამიტომა, რომ უწყისის დაფორმირებისას ეკრანზე ავტომატურად დებულობთ მხოლოდ სალაროსა და ბანკის ანგარიშები მომზდარ ბრუნვებს. ამ ანგარიშების ნახვა შეგიძლიათ ღილაჟით - :

აქვთ შეგიძლიათ დაამატოთ თქვენთვის სასურველი ის ანგარიშები, რომელზეც გინდათ იხილოთ ფულადი სახსრების მოძრაობა.

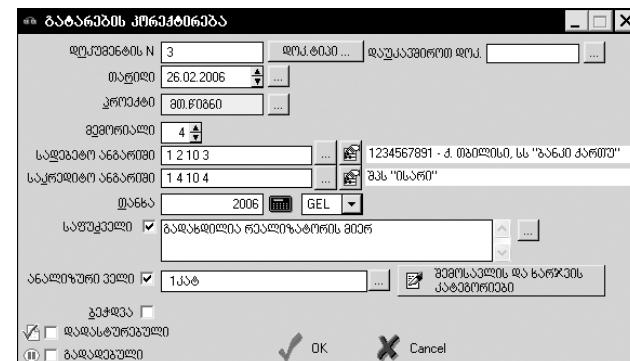
ეხლა ვნახოთ, როგორ შეიძლება თითოეულ გატარებას მივანიჭოთ

საჭირო კატეგორია და შემდეგ პროგრამა როგორ დააფორმირებს **Cash Flow** - ს უწყისს კატეგორიების მიხედვით.

ამისათვის, გატარებების ეკრანში მოძებნეთ ის გატარებები, რომლებშიც მონანილობას ღებულობს სალაროს და ბანკის ანგარიშები (ეს გატარებები შესრულდა მე-5 თავის განხილვის დროს).

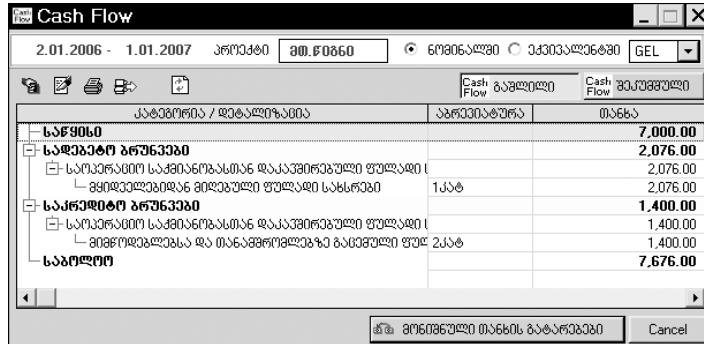
რჩევა: თუ თქვენ შესრულებული გაქვთ ბევრი გატარება, სადაც შესაბამისი კატეგორიები არ არის მითითებული. უნდა მოძებნოთ ყველა გატარება, რომლებშიც უნდა მიეთითოს ეს კატეგორიები. იმისათვის, რომ არ მოგინიოთ ყველა გატარებებს შორის საჭიროების ქებნა, უმჯობესია ისარგებლოთ ანგარიშების ბარათებით. ანუ ჯერ გამოიტანეთ 1100 ანგარიშის ბარათი და მიყოლებით ჩააკორექტირეთ თითოეული მათგანი. შემდეგ 1200 ანგარიში.

ეხლა ერთ-ერთი, მე-5 თავში შესრულებული გატარების მაგალითზე ვნახოთ, როგორ შეიძლება მასზე საჭირო კატეგორიის მინიჭება. გააკორექტირეთ ბანკში თანხის შემოსვლის გატარება. მიღებულ ეკრანზე ანალიზური ველის გასწვრივ აირჩიეთ ღილაჟი - შემოსვლის და ხარჯის კათერინგი. იხილავთ შემოსვლებისა და ხარჯების კატეგორიების სიას, სადაც კურსორით მონიშნეთ “კატ - მყიდველებიდან მიღებული ფულადი სახსრები” და დააჭირეთ **OK** - ს. დაინახავთ, რომ გატარების ანალიზურ ველში ჩაჯდება ამ კატეგორიის აპრევიატურა:

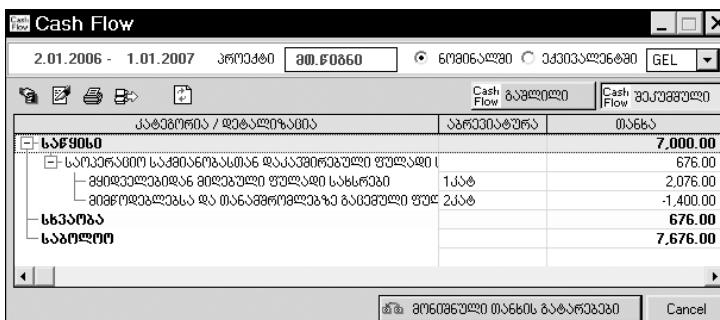
დააჭირეთ **OK** - ს. იგივე ნესით მიანიჭეთ სასურველი კატეგორიები დანარჩენ გატარებებსაც.

შემდეგ დაფორმირეთ Cash Flow - ს უწყისი ღილაკით - **Cash Flow**:

როგორც ეკრანზე ხედავთ, სისტემამ აჯამა და დაალაგა სადეპეტო და საკრედიტო ბრუნვები კატეგორიების მიხედვით.

მოცემულ ეკრანზე უწყისი არის გაშლილი სახის, ანუ ცალ-ცალკეა გამოტანილი სადეპეტო და საყრედიტო ბრუნვები. თქვენ შეგიძლიათ ნახოთ უწყისის შეკუმშული ვარიანტიც. ამისათვის, უნდა დააჭიროთ ღილაკს - **Cash Flow გამშული**. ეკრანზე იხილავთ:

ამ შემთხვევაში გასავალი მოცემულია მინუს ნიშნით. აგრეთვე, უდიდს ბრუნვას გამოყოლდა უმცირესი და სხვაობა მითითებულია შესაბამის ველში.

Cash Flow - ს უწყისს სხვა ვალუტაში, სხვა პროექტში და ნებისმიერი მონიშნული თანხის გატარებებს ნახავთ ზუსტად იგივენაირად, როგორც მემორიალურ და ჭადრაკულ უწყისებში. აგრეთვე, შესძლებთ

უწყისის ექსპორტით გატანას **EXCEL** - ში ღილაკით - **Export**. ხოლო

დაბეჭდვას შესძლებთ ღილაკით - **Print**. უწყისის ნაბეჭდ ფორმას (გაშლილი ვარიანტი) აქვს შემდეგი სახე:

Cash flow პერიოდი		გვ. 03_2005"
დასახური	განვითარები	01.01.2006 - 01.01.2007 ნოვემბერი
საცხოვრის განვითარების მიზანის ფინანსურული ფულური		საცხოვრის განვითარების მიზანი 7,000.00
საცხოვრის განვითარების მიზანის ფინანსურული ფულური		საცხოვრის განვითარების მიზანი 2,076.00
საცხოვრის განვითარების მიზანის ფინანსურული ფულური		საცხოვრის განვითარების მიზანი 2,076.00
მიმღებელის მიზანის ფინანსურული ფულური		მიმღებელის მიზანი 2,076.00
საცხოვრის განვითარების მიზანის ფინანსურული ფულური		საცხოვრის განვითარების მიზანი 1,400.00
საცხოვრის განვითარების მიზანის ფინანსურული ფულური		საცხოვრის განვითარების მიზანი 1,400.00
მიმღებელის მიზანის ფინანსურული ფულური		მიმღებელის მიზანი 1,400.00
საცხოვრის განვითარების მიზანის ფინანსურული ფულური		საცხოვრის განვითარების მიზანი 7,676.00

კონსოლიდაცია

როგორც უკვე იცით პროგრამის საშუალებით შეიძლება რამოდენიმე დამოუკიდებელი ბუღალტერიის წარმოება.

ეს საშუალება შეიძლება გამოიყენონ ისეთმა დიდმა ორგანიზაციებმა, რომლებსაც აქვთ რამოდენიმე ფილიალი და უნდათ ბუღალტერია ანარმონ სხვადასხვა ფილიალისთვის ცალ-ცალკე, მაგრამ აგრეთვე, სურთ, პერიოდულად ნახონ ხოლმე ყველა ფილიალის საერთო მდგომარეობა. ამისათვის, ბუღალტერიმა შეიძლება გამოიყენოს ე.წ. პროექტები. თითოეული ფილიალი გახსნას პროექტის სახით და ნაწევბი ნახოს როგორც ერთი, ისე რამოდენიმე ან ყველა პროექტისთვის (პროექტები დაწვრილებით განხილულია მე-8 თავში “პროექტები”). მაგრამ, იმ შემთხვევაში, თუ თითოეული ფილიალიც დაყოფილია ქვეიტიალებად, მაშინ პროექტების მცნება ბუღალტერიმა უნდა გამოიყენოს ქვეფილალების აღსარიცხვად, ხოლო თითოეული ფილიალის ბუღალტერიისთვის უნდა შექმნას ორგანიზაციები (საქაღალდებები) ცალ-ცალკე.

პროგრამაში არსებობს ე.წ. კონსოლიდაცია, რომელიც საშუალებას

კონტროლის და ანალიზის ინსტრუმენტები

იძლევა ნახოთ რამიდენმეტე ორგანიზაციის, რომლებიც თავის მხრივ შეიძლება შეიცავდნენ სხვადასხვა პროექტებს, კონსოლიდირებული (შეჯამებული) ნაშთები.

ამ საშუალების გამოყენებას შესძლებთ, თუ ძირითადი მენიუდან “ოპერაციები” აირჩევთ ქვემნიუს “კონსოლიდაცია”:

იხილავთ ეკრანს:

როგორც ხედავთ, ეკრანი შედგება სამი ბარათისგან: “ორგანიზაციები”, “ნაშთები”, “ბრუნვები”. რომელთაგან თავიდანვე გააქტიურებულია “ორგანიზაციები”. აგრეთვე, ეკრანის ზედა ნაწილში ველში ზის ჩანაწერი “ანგარიშების კონსოლიდაცია მე-3 ღონებდე”, რაც ნიშნავს, რომ პროგრამა გაჩვენებთ კონსოლიდირებულ ნაშთებს, პირველი, მეორე და მესამე დონის ანგარიშებისთვის. □ - ღილავების დახმარებით თქვენ შეგიძლიათ შეკუმშოთ ან გაშალოთ ანგარიშთა გეგმა სასურველ დონემდე.

თავიდან ზემოთ მოცემული ეკრანი ცარიელია. დააჭირეთ ეკრანის განახლების - □ ღილავს. იხილავთ პროგრამაში შეემნილ ყველა ორგანიზაციას (საქალალდეს) და ყველა პროექტს რომლებსაც შეიცავენ ეს ორგანიზაციები:

მოცემული მომენტისთვის ჩანს მხოლოდ ის ორი ორგანიზაცია რომლებიც შევქმნით დოკუმენტაციის პირველი თავების განხილვის პროცესში, რომლებიც თავისთავად შეიცავნ მხოლოდ თითო პროექტს, რადგანაც ჯერჯერობით სხვა პროექტები შექმნილი არ არის. აგრეთვე, როგორც ხედავთ, თითოეული ჩანაწერი არის მონიშნული (ნინ უბის ალაბი), რაც ნიშნავს, რომ პროგრამა გაჩვენებთ ეკრანზე გამოტანილ ყველა ორგანიზაციის და პროექტის კონსოლიდირებულ ნაშთებს. თუმცა თქვენ შეგიძლიათ გადანიშნოთ ის პროექტები ან ორგანიზაციები, რომლის ნაშთები არ გაინტერესებთ.

მოცემულ შემთხვევაში დატოვეთ ყველაფერი მონიშნული და აირჩიეთ ბარათი “ნაშთები”. ეკრანზე იხილავთ ორი ორგანიზაციის “EKO_2005” და “ORIS” კონსოლიდირებულ ნაშთებს:

კოდი	სახელი/სიტყვა	ერთეული	დოკუმენტი	მდგრადი	განაკვეთი	მდგრადი	განაკვეთი
- 1000	80006740 346	19,99 20		19,99 20			
- 1100	654000 052016	2,329,80		2,329,80			
- 1110	654000 052013	2,329,80		2,329,80			
- 1110	ORIS - 801F086	2,659,80		2,659,80			
- 1110	EKO_2005 - 801	330,00		330,00			
- 1200	97920 სასახლე	9,223,00		9,223,00			
- 1210	097920 334	9,223,00		9,223,00			
- 1210	ORIS - 801F086	1,227,00		1,227,00			
- 1210	EKO_2005 - 801	0,006,00		0,006,00			
- 1400	80006740 346	614,40		614,40			
- 1410	ORIS - 801F086	684,40		684,40			
- 1410	EKO_2005 - 801	684,40		684,40			
- 1430	80006740 346	70,00		70,00			
- 1430	EKO_2005 - 801	70,00		70,00			
- 1600	სასახლე 21-ს	7,710,00		7,710,00			
- 1610	სასახლე 21-ს	7,710,00		7,710,00			
- 1610	ORIS - 801F086	1,050,00		1,050,00			
- 1610	EKO_2005 - 801	6,660,00		6,660,00			
- 3100	80006740 334	519,60		519,60			
- 3110	ORIS - 801F086						
- 3130	ბაზარის გარე						

როგორც ხედავთ ეკრანზე მოცემულია ანგარიშების საბოლოო ნაშთები როგორც თითოეული ორგანიზაციისთვის ცალ-ცალკე, ასევე

ზედა დონეზე თითოეული ანგარიშისთვის შეჯამებული ნაშთი. მაგალითად, სალაროს ანგარიშზე - 110, "ORIS" - სთვის გვაქვს საბოლოო სადებუტო ნაშთი - 2659.80 ლარი, "EKO_2005" - სთვის კი სყვრედიტო ნაშთი 330 ლარი. ხოლო ზედა დონეზე მოცემულია ამ ორი ორგანიზაციის საერთო სალაროს მდგომარეობა - 2329.80 ლარი.

კონსოლიდირებული ნაშთების უწყისს სხვა ვალუტაში, ნაერთში ან ბრუნვის საბოლოო ნაშთს კროსკურსით ნახავთ იგივე პრინციპით, როგორც ზემოთ განხილულ ნაშთების, ბრუნვების და ა.შ. უწყისებში.

კონსოლიდირებული ბრუნვითი უწყისის სანახავად უნდა აირჩიოთ ბარათი “ბრუნვები”. იხილავთ ეკრანს, სადაც უკვე გაშიფრული იქნება რა ბრუნვების შედეგად წარმოშვა მიღებული საბოლოო ნაშთები:

ასახული		სახელი		მდგრადი		მდგრადი		სახელი		მდგრადი		მდგრადი	
		სახელი	გვარი	სახელი	გვარი	სახელი	გვარი	სახელი	გვარი	სახელი	გვარი	სახელი	გვარი
1000	640900-0000	7.0000	10.5000	12.8000	15.2000	7.0000	10.5000	23.0000	30.5000	23.0000	30.5000	23.0000	30.5000
1100	640900-0200	1.0000	3.0730	1.7430	1.3590	1.0000	3.0730	1.7430	2.3290	1.0000	3.0730	1.7430	2.3290
1110	640900-0200	1.0000	3.0730	1.7430	1.3590	2.3290	1.0000	3.0730	1.7430	2.3290	1.0000	3.0730	1.7430
1110	ORIS - 001.F05			3.0000	343.20	2.659.00	2.659.00			3.0000	343.20		
1110	EKO_2005 - 001	1.0000	70.00	1.400.00	1.330.00	330.00	1.000.00	70.00	1.400.00	6.0000	6.0000	6.0000	2.772.00
1200	640900-0200	6.0000	6.0000	2.773.00	2.223.00	9.223.00	6.0000	6.0000	6.0000	6.0000	6.0000	6.0000	2.773.00
1210	340108-0200	32	6.0000	2.773.00	3.233.00	9.233.00	6.0000	6.0000	6.0000	6.0000	6.0000	6.0000	2.773.00
1210	ORIS - 001.F05	4.0000	4.0000	2.773.00	1.743.00	7.223.00	4.0000	4.0000	4.0000	4.0000	4.0000	4.0000	2.773.00
1210	EKO_2005 - 001	6.0000	2.0000	2.773.00	2.006.00	6.000.00	6.000.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00
1400	640900-0200	3.693.40	3.079.00	614.40	614.40	3.693.40	3.079.00	3.693.40	3.079.00	3.693.40	3.079.00	3.693.40	3.079.00
1410	640900-0200	3.693.40	3.079.00	684.40	684.40	3.693.40	3.079.00	3.693.40	3.079.00	3.693.40	3.079.00	3.693.40	3.079.00
1410	ORIS - 001.F05	1.687.40	1.003.00	684.40	684.40	1.687.40	1.003.00	1.687.40	1.003.00	1.687.40	1.003.00	1.687.40	1.003.00
1410	EKO_2005 - 001	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00	2.006.00
1430	640900-0200	1.0000	70.00	70.00	70.00	1.0000	70.00	1.0000	70.00	1.0000	70.00	1.0000	70.00
1430	ORIS - 001.F05			70.00	70.00	70.00	70.00			70.00	70.00		
1600	640900-0200	10.600.00	2.980.00	7.710.00	7.710.00	10.600.00	2.980.00	10.600.00	2.980.00	10.600.00	2.980.00	10.600.00	2.980.00
1610	640900-0200	10.600.00	2.980.00	7.710.00	7.710.00	10.600.00	2.980.00	10.600.00	2.980.00	10.600.00	2.980.00	10.600.00	2.980.00
1610	ORIS - 001.F05	2.350.00	1.300.00	1.050.00	1.050.00	2.350.00	1.300.00	2.350.00	1.300.00	2.350.00	1.300.00	2.350.00	1.300.00
1610	EKO_2005 - 001	8.340.00	1.680.00	6.660.00	6.660.00	8.340.00	1.680.00	8.340.00	1.680.00	8.340.00	1.680.00	8.340.00	1.680.00
3000	640900-0200	4.370.00	2.051.20	519.60	519.60	4.370.00	2.051.20	4.370.00	2.051.20	4.370.00	2.051.20	4.370.00	2.051.20
3100	640900-0200	3.163.00	3.163.00	3.163.00	3.163.00	3.163.00	3.163.00	3.163.00	3.163.00	3.163.00	3.163.00	3.163.00	3.163.00
3110	640900-0200	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00
3110	ORIS - 001.F05	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00	2.773.00
3130	640900-0200	390.00	390.00	390.00	390.00	390.00	390.00	390.00	390.00	390.00	390.00	390.00	390.00